

Η ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ ΣΤΟΝ ΟΜΗΡΟ

[ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ](#)

Ομηρικοί θεσμοί II. Η φιλοξενία και το «δώρο»

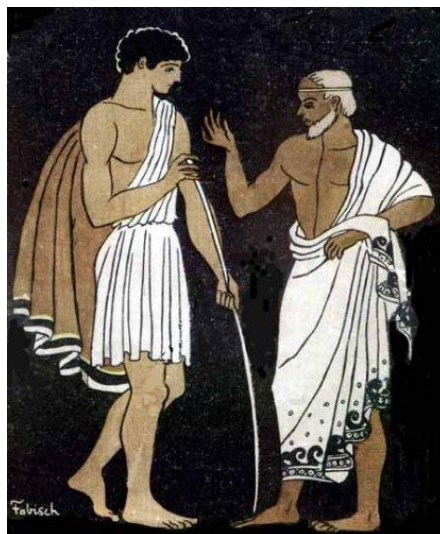
Η φιλοξενία είναι ένας από τους σημαντικότερους θεσμούς που περιγράφεται στα ομηρικά έπη. Σημαντικά πρόσωπα ή άνθρωποι με σημαντικά αξιώματα οικοδομούν δεσμούς μεταξύ τους μέσω των σχέσεων που δημιουργήσαν σε περιπτώσεις φιλοξενίας τους ο ένας στον «οίκο» του άλλου. Ο θεσμός αυτός αποτελούσε, μάλλον, αδήριτη ανάγκη για μια κοινωνία, όπως η ομηρική, όπου οι «αριστοκράτες» της ταξίδευαν για διάφορους λόγους, μέχρι και για να ζητήσουν πληροφορίες. Θα έπρεπε, λογικά, να εξασφαλίζουν την ειρηνική και απρόσκοπτη διαμονή τους στα μέρη όπου πήγαιναν. Για αυτό, άλλωστε, ο θεσμός προστατευόταν από τον Ξένιο Δία και αποτελούσε δείγμα υψηλού πολιτισμού, αν μάλιστα αναλογιστούμε τις δύο ακραίες περιπτώσεις που περιγράφονται στην Οδύσσεια, του αφιλόξενου Κύκλωπα και των υπερβολικά φιλόξενων Φαίακων.

Το «τυπικό» της ομηρικής φιλοξενίας περιλάμβανε, όπως είναι γνωστό, μια συγκεκριμένη συμπεριφορά από μέρους του «ξενιστή», αυτού που παρείχε τη φιλοξενία δηλαδή, προς τον φιλοξενούμενό του. Προηγούνταν η υποδοχή του ξένου στο καλύτερο δωμάτιο της οικίας, η προσφορά «θρόνου» για να καθίσει, λουτρό, φαγητό και ποτό, συνοδευόμενα κάποτε και από γιορτή, όπως στην περίπτωση της φιλοξενίας του Οδυσσέα από τους Φαίακες. Στο τέλος γίνονταν οι ερωτήσεις για το ποιος είναι ο «ξένος» και τι ζητάει. Ακολουθούσε η ικανοποίηση των αιτημάτων του, στο μέτρο του δυνατού, βέβαια, καθώς και η παροχή διαμονής. Η όλη διαδικασία σφραγιζόταν με την ανταλλαγή δώρων τα οποία είτε φυλάσσονταν στον «οίκο», είτε αποτελούσαν μέρος ενός ευρύτερου δικτύου «ξένιων» ανταλλαγών και έφταναν, έτσι, σε μέρη πολύ μακρινά σε σχέση με το αρχικό όπου είχαν κατασκευαστεί.

Πηγή: Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα

<https://www.greek->

[language.gr/digitalResources/ancient_greek/encyclopedia/epic/page_111.html](https://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/encyclopedia/epic/page_111.html)

Ο Τηλέμαχος και ο Μέντωρ στην α ραψωδία της *Οδύσσειας*
Pablo E. Fabisch, εικονογράφηση για το *Aventuras de Telémaco*
του François Fénelon (1651-1715). Πηγή: Wikimedia

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: ΘΕΟΔΩΡΑ ΓΛΑΡΑΚΗ

ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΠΕΤΣΑΚΟΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΘΕΟΔΩΡΑ ΓΛΑΡΑΚΗ